

Index latino-graecus

A

a/ab: από, εκ/έξ, επί, παρά, περί, πρός, υπό

abintus: ἔσωθεν

abscindo: ἀποκόπτω, ἐπιτέμνω

absolutus: ἀπολύων

accedo: προέρχομαι, πρόσσεμι, προσέρχομαι

accelero: ἐπείγω

accido: προσγίγνομαι, συμβαίνω, συμπίπτω;

–ens: προσπίπτων

accipio: αὐξάνω, προσλαμβάνω

acer: δρμύς

achlys (id est nebula): ἀγλός

acquisitus: ἐπίκτητος

acquiro: προσκτάομαι

acratus (id est incomplexus): ἄκρατος

actio: ἐνέργεια

acumen: ὀξύτης

acutus: ὀξύς; acute: ὀξέως

ad: εἰς, ἐπί, παρά, πρός, ὑπέρ

adaugeo: αὐξάνω, προσαυξάνω

addo: προδίδωμι; –ens: προστιθείς

adhuc: ἔτι, προσέτι

adiaceo: παράκειμαι, πρόσκειμαι; –ens: περι-
κείμενος

adicio: πρόσκειμαι, προστίθημι

adiens: ἀφικόμενος

adinventio: ἐπιτήδευμα

admensurans: παραμετρῶν

admittens: προσβάλλων

adsum: πρόσσεμι

advenio: παραγίγνομαι, προσγίγνομαι

aer: ἀήρ

affero: προσφέρω

agens: ἐργαζόμενος*

aggravo: βαρύνω

ago: ἄγω, ἐνεργέω

ait: φημί

alias: ἄλλοτε

alibi: ἀλλοχόσε, ἐτέρωθι

alicubi: που

aliquis: μηδεῖς, ὅστισοῦν, τις; aliquo forte: τι
ἄρα

aliter: ἄλλως, ἑτεροίως, ἐτέρως

alius: ἄλλος, ἕτερος

alter: ἕτερος

alteratio: ἀλλοίωσις

altero: ἀλλοιῶ, διαλλάττω, παραλλάττω,
ὑπαλλάττω

alteruter: ἑκάτερος, alterutrumque: ἑκατέ-
ρωθεν; alterutrinque:

altitudo: ὕψος

altus: ὑψηλός

ambo: ἄμφω

amplior: περιττός, πλείων; amplius: ἐπι-
πλέον

anasarca: ἀνά σάρκα, κατάσαρκα

animal: ζῷον, ψυχικός

anomalia (id est inequalitas): ἀνωμαλία

anomalus (id est inequalis): ἀνώμαλος, ἀνώ-
μαλος

ante: ἔμπροσθεν, πρό; ante quam: πρὶν

antea: ἔμπροσθεν, πρόσθεν

antecedo: προηγέομαι

anterior: ἔμπροσθεν

anticipio: φθάνω

anus: κῶλον

anxians: ἄλῶν, σπαραττόμενος*

anxietas: ἄση

aperte: ἐπιφανῶς, σαφῶς

aproplecticus: ἀπόπληκτος

aporia (id est indigentia): ἀπορία

aporians: (id est carens) εὐπορῶν (pro
ἀπορῶν); (id est querens) ἀπορῶν

aporus (id est difficilis): ἄπορος

appareo: φαίνω, φαντάζομαι

apparitio: ἔμφασις

appono: προστίθημι

appositio: πρόσθεσις

approbatus: δόκιμος

appropriquo: ὀμιλέω, πελάζω

aptus: ἐπιτήδειος; aptus natus sum: φύω

apud: παρά

aquosus: ὑδατώδης

arefactus: ἀρχμῶν

arena: ψάμιος
 aridus: αὐχμώδης
 ars: τέχνη
 arteria: ἀρτηρία
 arteriosus: ἀρτηριώδης
 articulo: διαρθρῶς
 articulus: ἄρθρον
 ascensus: ἀνοδος
 ascribo: προγράφω, προσγράφω
 askitis: ἀσκίτης
 assequor: ἀκολουθέω, ἔπομαι, παρακολουθέω
 assimilo: ἐξομοιῶ, ἔοικα
 assuetudo: τριβή
 assuetus: εἰθισμένος, συνήθης
 assumo: ἐπιλαμβάνω, καταλαμβάνω, λαμβάνω, παραλαμβάνω, προσλαμβάνω; -ens: διαλελυκῶς
 attendens: προσέχων
 attero: θλίβω
 attraho: ἔλκω
 audio: ἀκούω
 aufero: ἀφαιρέω
 augeo: αὐξάνω, ἐπαυξάνω, παραύξω
 augmentatio: αὐξήσις
 aut: ἤ, ἦτοι; aut vero: ἤ; aut... aut: ἦτοι... ἦ
 autem: ἀλλά, γάρ, δέ, δὴ
 autumnus: φθινόπωρον

B

balneo: λούω
 balneum: βαλανεῖος, λουτρόν
 bene: καλῶς
 bene carnosus: εὐσαρκος
 bene spirabilis: εὐπνους
 bolismum patiens: βουλιμιῶν
 bona carnositas: εὐσαρκία
 brachichronius (id est brevis tempore): βραχυχρόνιος
 brevis: βραχύς
 brevis tempore: βραχυχρόνιος
 brevitatis: βραχύς, βραχύτης

C

calefacio: ἐκθερμαίνω, θερμάζω; calefiō: θερμαίνω
 caliditas: θερμότης
 calidus: θερμός
 calor: θάλπος, θερμότης, θερμοσία, θερμός
 capitulum: κεφάλαιον
 caput: κεφαλή
 carbo: ἄνθραξ
 cardiacus: καρδιακός

carnosus: σαρκώδης
 caro: σὰρξ
 casus: κατάπτωσις, (id est contractio) σύμπτωσις*
 catarchusa: κατάρχουσα
 catasarca: κατὰ σάρκα
 cataspomenus (id est subvulsus): κατασπόμενος
 causa: αἴτιον
 causor: αἰτιάομαι
 cavernosus: χυθῖνος
 cerebrum: ἐγκέφαλος
 certus: ἀκριβής; -ius: ἀκριβέστερος; -issime: ἀκριβῶς
 cholera: χολέρα, χολή
 cholericus: χολώδης
 cibaria: ἔδεσμα, σιτίον, τροφή
 cibus: τροφή
 cinis: τέφρα
 circa: περὶ
 in circuitu: πέριξ
 circumardens: περικαής
 citus: ταχύς, ὀκύς; cito: συντόμως, ταχέως, τάχιστα
 claudicans: ὀκλάζων
 claudio: μύω
 coacervo: ἀθροίζω, σωρεύω
 coadustio: σύγκαισις
 coagulatus: πεπηγός
 coarpareo: συνεμφαίνομαι
 coarto: στενοχωρέω
 coaugeo: συναυξάνω
 coctio: πέψις
 cogitatio: λογισμός
 cognitio: γνώρισμα, λογισμός*
 cognitissimus: γνωριμώτατος
 cognosco: ἀσκέω, γινώσκω, γνωρίζω, διαγιγνώσκω, ἐπιγιγνώσκω
 cogō: ἀναγκάζω, βιάζω, συνάγω; -ens: καταναγκάζων
 coinnatus: σύμφυτος
 colliquo: συντήκω
 collum: τράχηλος
 coma (id est stupidus, id est stupor): κῶμα
 comatosus (id est stupidus): κωματώδης
 commensuratus: σύμμετρος
 commentatio: ἐξήγησις
 commento: ἐξηγήσομαι
 committo: συμβάλλω
 commoderatio: συμμετρία
 commoderatus: σύμμετρος; -e: συμμετρός
 commoveo: συγκινέω
 communis: κοινός, συνεχής

comparo: παραβάλλω
 compassio: συμπάθεια
 compatior: συμπάσχω
 compeditus: πεδηθείς
 competens: δέων; -enter: δεόντως; compe-
 tens sum: προσήκω
 compleo: πληρώω; completus: συμπεπληρω-
 μένος
 complexio: κρᾶσις; complexione formo:
 κεράννυμι
 complexus: κεκραμένος
 compronor: σύγκειμαι
 compositus: σύνθετος
 concavus: κοίλος
 concedo: συγχωρέω
 concido: συμπίπτω
 concipio: κύω
 concisio: σύμπτωσις
 concurro: (qui concurrat) συνδραμών
 concussio: κλόνος
 concussivus: κλονώδης; -e: κλονωδῶς
 conditrix: δημιουργός
 confero: συμφέρω, συντελέω
 in confessionem deduco: όμολογέω
 confestim: εὐθύς, παραντίκα, παραχρήμα
 confluens: συρρυείς
 confRACTUS: διατεθρυμμένος
 confusus: συγκεχυμένος
 congruus: δέων
 coniugo: ζεύγνυμι
 consequor: ἔπομαι
 conseruo: φυλάττω
 considero: θεάομαι
 consistentia: σύστασις
 consisto: συνίστημι; -ens: καθιστάμενος
 constipatio: σφήνωσις
 constipo: σφήνω
 constitutio: κατάστασις
 constringo: στεγνώνω
 constructio: κατασκευή
 constructus: κατασκευασμένος
 consuetudo: ἔθος, συνήθεια
 consumptio: δαπάνη
 contabesco: συναπομαραίνομαι
 contemplatio: θεωρία
 contensior: συντονώτερος
 contero: θλίβω
 contineo: περιέχω, συνέχω
 contingo: συμβαίνω, τυγχάνω
 continuus: συνεχής; -e: διηνεκῶς; -o: εὐθύς;
 continuantius: συνεχέστερον
 contradico: ἀντιλέγω
 contradictio: ἀντιλογία

contraho: συστέλλω
 contrarius: ἐναντίος; -e: ἐναντίως
 contribulo: θλίβω
 contristo: λυπέω
 contritio: θλίψις
 convenio: ἐνδέχομαι, συννεύω; -ens: συνελ-
 θών
 converto: ἐπιστρέφω
 copiosus: δαυιλής
 coquo: πέττω
 cor: καρδιά
 corda: χορδή
 corporalis: σωματικός
 corpus: σῶμα
 corrodo: διαβιβρώσκω
 corruptio: διαφθείρω
 costa: πλευρά
 counio: συνάγω
 crasis (id est complexio): κρᾶσις
 crassities: παχύτης
 crassus: παχύς
 credibilis: πιστός
 credulitas: πίστις
 crisis: κρίσις
 crossus: παχύς
 cum: δή, επειδή, επειδάν, ήνίκα, μετά, όταν,
 πρὸς, σύν; cum (autem) utique: επειδάν;
 et cum: επειδάν
 cupiens: ὀρεγόμενος
 cura est: μέλλω
 curro: διαθέω, τρέχω
 custodio: φυλάττω

D

de: επί, περί, ὑπέρ
 debeo: μέλλω
 debilis: ἀμυδρός, ἀσθενής
 debilitas: ἀμυδρότης
 decens: εἰκός; decenter: δεόντως, εἰκότως
 decipio: ἀπατάω, ἐξαπατάω
 declinans: παρηβῶν
 defectio: ἔλλιψις
 deficio: ἀπολείπω, ἔλλειπω, λείπω; (quod)
 deficit: λουτός; -ens: διαλείπων; -entius:
 ἔλλιπέστερος, ἐνδεέστερος
 defrigido: ἀποψύχω
 deinceps: ἐξῆς, ἐφεξῆς
 deinde: εἴτα, ἔπειτα
 delirans: ληρῶν
 dementer: παραφύρως
 demonstratio: ἀποδείξις
 demonstro: ἀποδείκνυμι, δείκνυμι, ἐπιδεί-
 κνυμι

demum: γε, ἔπειτα, οὖν; demum utique: γοῦν
 denique: γάρ τοι, γοῦν, μέντοι, οὖν
 densus: πυκνός
 deorsum: κάτω
 depereo: πόλλυμι
 derono: ἀποτίθημι
 derelinquo: καταλείπω, παραλείπω
 describo: παραγράφω
 deses existens: ἀργῶν
 desiccativus: ξηραντικός
 desicco: ξηραίνω
 desiderium: προθυμία
 desidero: ἐπιθυμέω, ποθέω
 (hec) desidet: ἀταλαιπώρων
 desino: τελευτάω
 desipientia: παραπροσύνη
 desisto: ἀρίστημι
 despicio: παρείδων
 desum: λείπω
 desuper: περί
 detentus: κατεχόμενος
 deterior: χείρω
 determinatio: ὀρισμός
 determino: διορίζω
 detineo: ἐπέχω
 detraho: μέμφομαι
 devenio: ἀφικνέομαι, δικνέομαι, ἔρχομαι,
 ἦκω
 diafragma: διάφραγμα, φρήν*
 diagnosticus (id est cognitor): διαγνωστικός
 diastoles: (id est dilatatio) διαστολή; diastole-
 lem facio:
 diaulos (id est mensura): δίαιλος
 dico: εἶπον, ἔρομαι, λέγω, φημί; -ens:
 dicrotus: δίκροτος
 dictio: λέξις, ὄνομα
 dieta: διαίτα
 dieter: διαιτάομαι; dieter vita: διαιτάομαι
 differens: διάφορος; differenter: διαφερόντως
 differentia: διαφορά
 differo: διαφέρω
 difficile cognoscibilis: δυσφώρατος
 difficile extensibilis: δυσεπέκτατος
 difficile spirabile: δύσπνους
 difficilis: δυσχερής, χαλεπός; difficulter:
 χαλεπῶς
 digero: κατεργάζομαι, πέττω
 digestio: κατεργασία
 digne: ἀξίως; digne ratione: ἀξιολόγως
 dignitas: ἀξία
 dignotio: διάγνωσις
 diiudico: διακρίνω
 dilato: διαστέλλω

diligenter: ἀκριβῶς, ἐπιμελῶς; -ius: ἀκριβέ-
 στερον; diligentissime: ἀκριβῶς
 diligentia: (τό) ἀκριβής
 dimissus: παρεμμένος; dimittendus: ἐατέος
 disciplina: μάθημα
 disco: μανθάνω
 discrasia: δυσκρασία
 discratus: δύσκρατος
 discrete: διακεκριμένως
 dispenso: διοικέω
 dispono: διάκειμαι, διατίθημι
 dispositio: διάθεσις
 disputans: διαλεχθεῖς, διελεγμένος
 dissolutio: διάλυσις, κατάλυσις
 dissolvo: διαλύω, ἐκλύω, καταλύω
 dissonantia: διαφωνία
 distantia: διάστασις
 distinguo: διαιρέω, διορίζω, προσδιορίζω
 distraho: διαστέλλω
 distributus: προσνεόμενος
 diversus: παραλλάττων
 do: δίδωμι
 doceo: διδάσκω, ἐκδιδάσκω
 doctrina: διδασκαλία
 dolens: ὀδυνώμενος
 dolor: ἄλγημα, ὀδύνη
 dominatio: κύριος
 domino: ἐπικρατέω, κρατέω
 domus: οἰκεῖος
 donec: ἄχρις ἂν, ἔστ' ἂν, μέχρις ἂν
 dormio: κοιμάω; dormiens: ὑπνώτων
 duco: ἄγω
 duo: διττός, δύο
 duplex: διττός; dupliciter: διχῶς
 durities: σκληρότης
 durus: σκληρός

E

e converso: ἔμπαλιν
 edoceo: δείκνυμι, διδάσκω, ἐκδιδάσκω
 efficio: ἀποτελέω, δρώω, ἐκποιέω
 effluens: διαρρέων
 effugio: διαφεύγω, ἐκφεύγω; -ens: ἀποφεύ-
 γων
 effundo: διαχέω
 egritudo: νόσημα, νόσος
 electio: προαίρεσις
 elephanticus: ἐλεφαντιῶν
 elephantiens: ἐλεφαντιῶν
 elevo: αἶρω, ἐξαίρω
 eligo: προερέω
 el(l)eborus: ἐ<λ>λέβορος

emineo: ὑπερέχω
 emittens: ἀναπέμπων
 empiriema: ἐμπύημα
 empirice (id est experimentative): ἐμπει-
 ρικῶς
 empyrcus: ἐμπυρικός
 empyrus: ἔμπυρος
 enargo: ἀποφαίνω; -ans: ἐκδηγούμενος
 enigma: αἰνίγμα
 enim: γάρ, γάρ αὖ, γάρ τοι, δέ; enim
 demum: γάρ οὖν; enim itaque: γάρ δὴ
 enuntiatio: ἀπόφασις
 enuntio: ἀποφαίνομαι
 eo: διαβαίνω; eundum: ἰτέον
 epar: ἦπαρ
 epilepsia: ἐπιληψία
 epilepticus: ἐπιληπτικός
 epineueus (id est supernuens): ἐπινενευ-
 κῶς
 epineusis (id est super nutu): ἐπινευσις
 epismasia (id est invasio): ἐπισμασία
 equaliter: ὄλως*
 erigo: διεγείρω, ἐξαιρέω, ἐπεγείρω
 erudio: ἀσκέω*
 esca: τροφή
 estas: θέρος
 etas: ἡλικία
 ethalis (id est fumus): αἰθάλη
 et: γε, δέ, ἦ, καί, οὐδέ, πρός, σύν, τε καί, τε; et
 demum: οὖν καί; et nimirum: καίτοι; et
 ut: ὡς... τε; et... simul: ἅμα καί; vero: et
 τε καί
 etsi, et si: εἰ καί, καίτοι, κἄν
 eucrasia: εὐκρασία
 eucratus: εὐκρατός
 eurnus (id est bene spirabilis): εὐπνους
 eurostos (id est robustus): εὐρωστος
 evacuatio: κένωσις
 evacuo: κενώω
 enaroro: διαφορέω; -ans: ἀτιμίζων, διαφέρων
 pro διαφορέων
 evello: ἐπισπάω
 eventum: τύχη
 evertō: καταστρέφω, τρέπω
 ex: ἔκ/ἐξ, ἐπί, ὑπό
 examinatio: ἔρευνα
 examino: ἐξετάζω
 excerno: ἐκκρίνω
 excogitatio: λογισμός
 excogito: ἐννοέω
 excutio: ἀποσειώω
 exercitium: γυμνάσιον
 exercito: ἀσκέω, γυμνάζω; exercitatus:
 ἀνδριζόμενος

exignio: ἐκπυρόω
 exilio: ἐκπηδάω; exiliens: ἐκθορνύμενος
 existo: διατελέω, ὑπάρχω, τυγχάνω; existens:
 ὢν
 exitus: διέξοδος
 exorto: ἐφήμι
 expello: ἀπωθέω, διωθέω
 explanatio: ἐξήγησις
 exprono: ἐξηγέομαι
 expositio: ἐξήγησις
 expurgo: ἐκκαθαίρω
 exsolutio: ἄλυσμός, ἔκλυσις
 exsolvo: ἐκλύω
 exspecto: προσδοκάω
 exsufflatio: ἐκφύσησις
 extendo: ἀποτείνω, ἐκτείνω
 exterior: ἐκτός, ἔξω, ἔξωθεν
 extimo: δοκέω, ἠγέομαι, νομίζω, οἶμαι, ὑπο-
 λαμβάνω, φημί
 extinguo: ἀποσβέννυμι
 extrorsum: ἐκτός, ἔξω, ἔξωθεν
 extra: ἔξω

F

facile transpirabilis: εὐδιάπνευστος
 facilis: εὐπετής; -e: ῥαδίως, ῥᾶον; facillime:
 ῥᾶστα
 facio: ἐργάζομαι, ποιέω
 fallor: σφαλῶ
 falsus: ψευδής
 familiariter: οικειῶς
 famulo: ὑπηρετέω
 fatigatio: κάματος
 fatigo: κάμνω
 febricitans: πυρέττων
 febrilis: πυρεκτικός; -ior: πυρεττωδεστέρος
 febrilio: πυρέττω
 febris: πυρετός
 femina: γυνή, θῆλυς
 fera: θηρίον
 fere: σχεδόν
 fero: φέρω
 fervens: ζέων
 festinatio: ἐπειξίς
 festino: σπεύδω
 fetus: βρέφος
 finaliter: τελε(ῖ)ως
 finio: τελευτάω
 finis: πέρας, πρῶτος (προ πέρας), τελευτή,
 τέλος
 finitus: περαίνόμενος
 fio: γίγνομαι, εἰμί, ἐπιγίνομαι; factus: γενό-
 μενος, γεγραμμένος

firmitas: κύρος
 flamma: φλόξ
 flegmaticus: φλεγματικός, φλεγματώδης
 flegmon: φλεγμονή; (qui) flegmonem
 patior: φλεγμαίνων; †flegmon†(sior)*:
 φλεγμωδέστερος pro φλεβωδέστερος
 fluctuatio: σάλος
 fluctuatus: κυματιζόμενος
 fluctuosus: κυματώδης; -e: κυματωδῶς
 fluxus: ῥόος
 foratum esse: θρύπτω (pro τετραίνω)
 formiculans: μυρμηκίζων
 fortassis: τάχα
 forte: ἄρα
 fortis: ισχυρός; -iter: ισχυρῶς; -ius quam: ὡς
 ισχυρότερον
 fortitudo: ισχύς
 frater: ἀδελφός
 frenesis: φρένεσις, φρένιτις
 freneticus: φρενιτικός
 frigida balneatio: ψυχρολουσία
 frigiditas: ψύξις
 frigidus: ψυχρός
 rigor: κρύος
 fuliginosus: αἰθαλώδης, λιγνώδης
 fumus: καπνός
 fundamentum: ἐπιβάθρα
 furio: θυμοῦμαι
 furor: θυμός
 futurus (sum): ἐσόμενος

G

generatio: γένεσις
 genero: γεννάω (pro γυμνώω), γίνομαι
 genus: γένος
 germen: ἔγγονος
 grandis: ἀξιόλογος
 gratia: ἔνεκα, χάρις
 gravedo: βάρος
 graviter digestibilis: δύσπεπτος
 gravo: βαρύνω, θλίβω*
 gymnasium (id est exercitium): γυμνάσιον

H

habeo: ἔχω, ἴσχω, κτάομαι; me habeo: ἔχω
 habitudo: σχέσις
 habitus: ἔξις, σχέσις
 heresis: αἵρεσις
 hecticus: ἐκτικός
 hic: αὐτός, ἐνθάδε, ἐνταῦθα, (κ)ἀνταῦθα,
 ἐνταυθοῖ, ὅδε, οὗτος, παρών; hic ipse:
 οὗτος; hic qui: ὅς; hec: ταυτί; hunc:

τουτονί; hoc id: οὗτος; hii quidem... alii
 vero: οἱ μὲν... οἱ δ'
 hiems: χειμὼν
 hinc: ἔνθεν, ἐντεῦθεν, κἀντεῦθεν
 homalitas (id est equalitas): ὁμαλότης
 homalus (id est equalis): ὁμαλός
 homo: ἄνθρωπος
 hora: ὥρα
 horresco: φρίττω; horrens: πεφρικός
 horripilatus: πεφρικός
 hostis: πολέμιος
 huiusmodi: τοιοῦτος
 humecto: ὑγραίνω
 humiditas: ὑγρότης
 humidus: ὑγρός
 humilis: ταπεινός
 humor: χυμός

I

iacens: κείμενος
 iam: ἤδη
 ictericus: ἴκτερος
 idem: αὐτός
 ideo: διὰ τοῦτο
 igitur: ἄρα, γὰρ δὴ, γὰρ οὖν, οὖν, τοι, τοίνυν;
 igitur... quidem: μὲν... οὖν; igitur
 siquidem: εἰ μὴ ἄρα; igitur umquam:
 δῆποτε; si igitur: ἂν τοίνυν
 igneus: πυρῶδης
 ignis: διάπυρος, πῦρ
 ille: ἐκεῖνος
 illic: ἐκεῖ, ἐκεῖθεν
 imaginatio: φαντασία
 imago: φαντασιώω
 imbecillus: ἄρρωστών, ἄρρωστος, ἀσθενής
 imbecillitas: ἄρρωστία, ἀσθένεια
 immachinabilis: ἀμήχανος
 immanifestus: ἀδηλός, ἀσαφής
 immensuritas: ἀμετρία
 immensuratus: ἀμετρος; immensurate: ἀμέ-
 τρωσ
 immissio: καταβολή, προσβολή
 immitto: ἐπιβάλλω
 immobilis: ἀκίνητος
 immoderatus: ἀμετρος
 immoror: ἐγχερονίζω, χρονίζω
 impellens: παρορμών
 impleo: πληρῶω
 improbo: ἐπιτιθημι
 imprugno: διαμάχομαι, ὑπερμαχεῶ
 in: εἰς, ἐν, ἐπί, κατά, πρὸς
 inaniter: εἰκῆ, μάτην
 inappetibilis: ἀνόρεκτος

inarticulatus: ἀδιάρθρωτον, ἀδιόριστος
 incaute: ὀλιγόρως
 incedo: χωρέω
 incendium: ἐμπρησμός
 incido: ἀφικνέομαι, ἐμπίπτω; -ens: προσπί-
 πτων*; incisus: διακεκομμένος
 incipio: ἄρχω; -ens: ἀρχόμενος, ὑπαρξάμενος
 inculpans: καταγιγνώσκων
 incumbens: ἐφεδρεύων
 incurvatus: ἐπικεκαμμένος
 indeterminata: ἀδιορίστως
 indicatio: ἔνδειξις
 indico: δηλώω; -ans: ἐνδεικνύμενος
 indigentia: ἔνδεια
 indigentior: ἐνδεέστερος
 indigeo: δέω, χρήζω
 indigestus: ἀπεπτος
 indiiducibilis: ἄκριτος
 induresco: σκληρύνω
 induro: σκληρύνω
 ineptius: ἀφυστέρως
 inexercitatus: ἀγύμναστος
 [in]extricabilis: εὐπορος
 infallacior: ἀσφαλδέστερος
 inferius ferre: καταφέρειω
 infero: ἐπιφέρω
 infinitus: ἀπέραντος
 infirmitas: ἀρρωστία
 infirmior: ἀρρωστέω
 inflammo: φλεγμαίνων
 inflo: διοιδίσκομαι, οιδίσκω
 influens: ἐπιρέων
 infrigidatio: καταψύξις, ψύξις*
 infrigido: ἐμψύχω, καταψύχω, ψύχω
 infundo: διαβρέχω; infusus: τεγγόμενος
 ingeniosior: εὐφρόστερος
 inhabito: ἐποικέομαι
 iniacens: ἐπικείμενος
 inciens: προσπίπτων
 initium: ἀρχή
 innatus: ἔμφυτος
 inordinatio: ἀταξία
 inordinatus: ἀτακτος; -e: ἀτάκτως
 inquisitio: ἐπιζητήσις
 insensibilis: ἀναίσθητος
 inseparabilis: ἀχώριστος
 insido: συνεδρεύω; -ens: ἐφεδρεύων
 insidians: ἐπιβουλευόμενος
 insolubilis: ἄπορος
 insomnietas: ἀγρυπνία
 inspicio: βλέπω, ἐπιβλέπω
 inspiso: πυκνώνω
 instabilis: ἄστατος
 insto: πείθω

insultus: ἔφοδος
 insuper: ἐξ ἐπιμέτρου, ἐπί
 intellectus: νοῦς
 intellego: ἀκούω, ἀναλέγω, ἐννοέω, νοέω
 intelligo: συνήμι
 intendo: ἐπιτείνω
 intente: ἀτενής
 inter: ἔσω, μεταξύ; interior: ἐντός, ἔσω
 intercido: παρεμπίπτω
 interim: τέως
 interimens: ἀναιρῶν
 interior: ε(ῖ)σω, ἐντός
 interpretor (rationem): ἐρμηνεύω
 interrogo: πυνθάνομαι
 intestinum: ἔντερον
 introduco: ἐπεισάγω; (is qui) introducitur:
 εισαγόμενος; introducendus:
 introductio: εἰσαγωγή
 introrsum: εἴσω, ἐντός
 intueor: σκοπέομαι
 intus: εἴσω, ἐντός
 invenio: ἐκπορίζω, ἐξευρίσκω, εὐρίσκω
 inventio: εὐρεσις
 investigo: σκοπέομαι
 invicem: (ad) ἀλλήλοις; (a se) ἀλλήλων
 ipse: αὐτός, οὗτος
 irrationabilis: ἀλόγιστος; -iter: ἀλόγως
 irreverberate: ἀκακαρδαμυκτί
 irritio: ἐρεθίζω
 is: αὐτός, οὗτος; is qui: αὐτός, ὅς
 isagoga: εἰσαγωγή
 iste: οὗτος
 ita: (ὡς) ἄν, ἄν (+εἶποι), ᾗδε, οὕτω(ς)
 itaque: οὖν, ὥστε
 iterum: αὖ; rursus iterum: αὖ πάλιν
 iubeo: παρακελεύομαι
 iudex: κριτής
 iudico: κρίνω
 iunior: νεότερος
 iuvenescens: ἀκμάζων; (qui) iuvenescit:
 ἀκμάζων
 iuvenis: νεανίσκος

K

katalepsis (id est deprehensio): κατάληψις
 kataphora: καταφορά
 katoche: κατοχή
 katochus: κάτοχος

L

labor: κάματος, πόνος
 laboro: κάμνω, πονέω
 lacto: θηλάζω

languens: ἄρρωστῶν
 lapis: λίθος
 lateo: λανθάνω
 latitudo: πλάτος, πλατύτης
 latus: πλατύς; -ior: εὐρύτερος
 latro: ληστής
 lector: ἀναγιγνώσκων
 ledo: ἀδικέω, βλάπτω; Iesus: κεκακωμένος
 lego: ἀναγιγνώσκω
 lesio: κάκωσις
 letitia: ἡδονή
 letor: ἡδομαι
 levior: κουφότερος
 levitas: κουφότης
 levo: αἰρέω
 liber: βιβλίον, γράμμα, λόγος, σύγγραμμα, ὑπόμνημα
 lignum: ξύλον
 lignus (id est fumus): λιγνός
 litargicus: ληθαργικός
 litargus: λήθαργος
 locus: τόπος
 logismos (id est excogitatio, id est ratio): λογισμός
 longitudo: μήκος
 longus: μακρός; -e: μακρῶ
 loquor: διαλέγω, λαλέω, φθεγγόμενος
 lutum: πηλός

M

magis: μᾶλλον, ἐπὶ μᾶλλον, μειζόνως; magis quam: ἢ, μᾶλλον ἢ; maxime: μάλιστα; quam maxime: ὅτι μάλιστα
 magnitudo: μέγεθος, πλήθος
 magnus: μέγας; quam magne: πηλίκον; tam magnus: τηλικούτος; maior: μείζων; maximus: μέγιστος
 male: κακῶς
 malignatio: κάκωσις
 malignitas: κάκωσις
 maligno: κακῶς
 malitia: κακία, μοχθηρόν
 malitiosus: κακοήθης, μοχθηρός
 malo more: κακοήθως
 maneo: μένω
 manifestatio: σαφήνεια
 manifestus: δῆλος, εὐδηλος, πρόδηλος, σαφής; -ior: ἐναργέστερος, ἐπιφανέστερος, πρόδηλος; -e: ἄντικρυς, ἐναργῶς, ἐπιφανῶς, σαφῶς, φανερώς; -issime: ἐναργέστατα; manifestum est quoniam: δηλονότι

mansuetior: πρᾶότερος
 manu ducō: ποδηγέω
 marasmus (id est diminutio, id est tabes): μαρασμός
 marcesco: μαραίνομαι
 mare: θάλαττα
 marenomenos (id est tabens): μαραίνομαι
 masculus: ἀνήρ, ἄρρην
 materia: ὕλη
 matricialis: ὕστερικός
 me, mihi: ἐμοί, με, μοι
 mediante: μεσοῦντος
 medicus: ἰατρός
 medius: μέσος; -e: μέσως; -o: μεταξύ; -is: μεταξύ; in medio: μεταξύ
 melior: ἀμείνων, βελτίων, κάλλιον, κρείττων
 membrana: ὑμῆν
 meminī: μιμνήσκω, μνημενεύω
 memoro: μιμνήσκω
 mendax: ψευδής
 mens: διάνοια, λογισμός
 mensura: μέτριος, μέτρον
 mininga: μῆνιγξ
 minor: ἀπειλέω, ἐλάττων, μείων, μικρότερος; -us: ἥκιστα, ἥττον; minimus: ἐλάχιστος, μικρότατος; minime: ἥκιστα
 minoratio: μείωσις
 minoro: μείω
 mirabilis: θαυμάσιος, θαυμαστός
 miror: θαυμάζω
 mixtio: μίξις
 mixtus: μιγνύμενος, μικτός
 moderatus: μέτριος; -e: μετρίως
 modus: τρόπος
 modo: ἄρτι, ὅτι; hoc modo: ὅδε
 molesto: διοχλέω, ἐνοχλέω
 mollis: μαλακός
 mollities: μαλακότης
 momentaneus: πρόσκαιρος
 monstro: δείκνυμι, ἐνδείκνυμι
 monumentum: ὑπόμνημα
 mordicatio: διήξις
 mordo: δάκνω
 morior: ἀποθνήσκω; moriens: τελευτῶν
 moror: χρονίζω; -ων: morans, prolongatus
 mors: θάνατος
 mortalior: νεκροδέστερος
 mortifico: νεκρώ
 motus: κίνησις
 moveo: κινέω
 mox: εὐθύς, παραντίκα, παραχρῆμα
 muliebris: γυναικεῖος
 mulier: γυνή

multiformis: πολυειδής
 multitudo: πλῆθος
 multotiens: πολλά, πολλαίκις
 in multis locis: πολλαχόθι
 multum vacuus: πολύκενος
 multus: πολύς; -ο: ἀξιολόγως, πολύ; -um: μέγਾਲως, πολύ, πολλά; quam multum: ὡς τὰ πολλά, ὡς τὸ πολὺ
 mundus: καθαρὸς
 myurizans: μουριζῶν
 myurus (id est muris habens caudam): μύουρος

N

nam: ἄρα, γάρ; nam... quidem: μὲν γάρ;
 nam siquidem: εἰ μὲν γάρ; nam... utique: γάρ δὴ
 nascor: γεννάω
 natura: δύναμις, φύσις
 naturalis: φυσικὸς
 nausea: ναυτία
 nauseosus: ναυτιώδης
 necessarius: ἀναγκαῖος; -um: ἀναγκαῖον, ἀνάγκη; -e: ἀναγκαῖον; -o: ἀναγκαῖως
 necesse: ἀναγκαῖος, ἀνάγκη
 necessitas: ἀνάγκη; ex necessitate: ἐξ ἀνάγκης; necessitatem habeo: χρήζω
 negotior: πραγματεύομαι
 nequeo: ἀδυνατέω; nequiens: οὐ δυνάμενος
 nequaquam: μηδὲλως, μηδαμῶς, οὐδαμῶς, οὐδ' ὅλως, οὐκ ἄν
 neque: μὴ δέ, μηδέ, μήτε, οὐδέ, οὐδέ... οὐδ', οὐδέεις, οὔτε; neque... neque: οὔτε... οὔτε; neque... aliquid: οὐδέ... οὐδέν
 nervosus: νευρώδης
 nervus: νεῦρον
 neuter: οὐδέτερος, οὐδ' ἕτερος
 nihil: μηδεῖς, οὐδεῖς
 nimirum: μέντοι, μὴν, τοι
 nimius: ἄγαν
 nisi: εἰ μὴ; nisi secundum: ἄνευ
 noceo: βλάπτω
 nocumentum: βλάβη
 nomen: ὄνομα
 nomino: καλέω, ὀνομάζω
 non: μὴ, μὴ οὐ, οὐ/οὐκ/οὐχ, οὐδεῖς, οὐδέ, οὐ... οὐδ'; non minus: οὐ μὴν, οὐδέν ἦτον; non tamen: οὐ μὴν
 non adhuc: μηκέτι, οὐκέτι
 non contritus: ἀθλιπτος
 non digero: ἀπεπτέω
 non mordax: ἄδηκτος

non nutritior: ἀτροφέω
 nondum: μὴπω, μηδέπω, οὐδέπω
 nos, noster: ἡμεῖς
 novi: οἶδα
 noviter genitus: νεογενής
 novus: νεότερος
 nubes: νέφος
 nullus: μηδεῖς, οὐδεῖς
 num: ἄρα
 numquam: οὐδέποτε
 nunc: νῦν
 nuncupor: προσαγορεύω
 nuo: συννεύειν
 nutritatio: θρένις
 nutrimentum: θρένις
 nutritio: ἐκτρέφω, τρέφω

O

obediens: εὐπειθής, ὑπακούων
 obstructio: ἐμφραξις
 obvio: ἀντιβαίνω
 obvium: ἐμποδῶν
 oculus: ὀφθαλμὸς
 omnis: ἅπας, πᾶς, σύμπας; omnino: ὅλως, παντελῶς, πάντη, πάντως
 operatio: ἐργασία
 opero: ἀπεργάζομαι, ἐνεργέω, ἐργάζομαι; -ans: ἐργαζόμενος
 opinio: δόξα
 opinor: δοκέω
 oportet: δέω, χρή
 opponor: ἀντικειμαι
 optimus: ἀγαθός, ἄριστος; -e: ἄριστα, κάλλιστα
 optineo: κρατέω
 opus: ἔργον, πραγματεία; opus est: δέω
 opusculum: πραγματεία
 ordinatus: τεταγμένος
 ordo: τάξις
 organum: ὄργανον
 orthomia: ὀρθόπνοια
 os: στόμα
 ostendo: δείκνυμι, δηλόω, ἐμφαίνω, ἐπιδείκνυμι; ostendendum: δεικτέον
 ostensivus: δηλωτικός
 otiosus: ἄργός

P

palam: δηλόν, σαφῶς
 par: ἴσος; pariter: ἴσον, ἴσως
 paralis: παράλυσις
 paralyticus: παραλελυμένος

- paratus: έτοιμος, πρόχειρος
paremippton (id est intercidens): παρεμπί-
πτων
parilitas: ίσος
paroxismus: παροξυσμός
pars: μέρος
participo: μετέχω
particula: μέρος, μόριον
partim... partim: ή... ή
parum: βραχύ, μικρόν, μικρῶ, ὀλίγω, ὀλίγον,
ἐπ' ὀλίγον; secundum parum: κατά βραχύ
parvitas: μικρότης
parvus: μικρός, ὀλίγος
passio: πάθος
patior: πάσχω
paucus: ὀλίγος; paucior: ἐλάττω
paulatim: κατά βραχύ
paulo: μικρόν
paululum: ὀλίγον
peccatum: ἀμάρτημα
pecco: ἀμαρτάνω
penitus: παντελῶς, πάντη
per: διά, μετά
percussio: πληγή
pereo: ἀπόλλυμι
perfectus: τέλε(ι)ος; perfectus etate:
τέλε(ι)ος; -e: τελέως*
perficio: ἀποτελέω, ἀνύω
perfunctorie: παρέργως
periclitor: κινδυνεύω
periculosus: κινδυνώδης, ὀλεθρία
perigrapha (id est prescriptio): περιγραφή
perimo: ἀπόλλυμι
perineneucos (id est circumnuens): περινε-
νευκῶς
periodus: περίοδος
peripleumonia: περιπλευμονία
peripleumonicus: περιπλευμονικός
permaneo: μένω, παραμένω
permutabilis: ἐναλλάξ
permutor: διαλλάττω
pertranseo: διέξιμι, διέρχομαι, ἐπέξιμι,
μέτειμι
pes: σκέλος
phantasia: φαντασία
phantasma: φάντασμα
philosophus: φιλόσοφος
phthisicus: φθισικός, (id est tabidus) φθινώ-
δης; -e: φθινωδῶς
physico: φυσιολογέω
piger: ἀργός
pigrator: ἀργέω
pinguedo: πιμελή
plenus: μεστός; -issimus: πληρέστατος
pleuresis, pleuretis: πλευρίτις
pleureticus: πλευριτικός, πλευρίτις
plurimus: πλείστος, ἐπιπλείστον; ad pluri-
mum: ἐπιπλείστον; quam plurimum:
ἐπιπλείστον
plus: πολύ, πλείων; plus quam: πλέον ή
poeta: ποιητής
portam... custodio atrii: θυραυλέω
potus: πόρος
positio: θέσις
positus: κείμενος
possibilis: δυνατός, οἶος, (est) ἔνεμι
possum: δύναμαι, οἶος εἰμί; potens: δυνάμε-
νος
post: μετά; post hoc: ἔπειτα
postea: μετά ταῦθα, ὕστερον, εἰς ὕστερον;
posterius: ὕστερον
postquam: μετά
potior: ἀπολαύω, ἐντυγχάνω
potus: πόμα, πόσις
preaudiens: προακηκῶς
prebeo: παρέχω
preclusio: σφήνωσις
predico: ἔρομαι, προερέω
preiaceo: πρόκειμαι
premitto: προβάλλω
preparo: παρασκευάζω
prescribo: προερέω, προγράφο
presens: παρών
preter: παρά, (quam) πλὴν; preterea: πλὴν
prevaléo: ἐπικρατέω
primus: (ὁ) πρόσθεν, πρότερος, πρῶτος; -um:
πρῶτα, πρῶτον
principalis: κύριος
principium: ἀρχή
prior: ἔμπροσθεν, (ὁ) πρόσθεν, πρότερος
pro: ἀντί, ὑπέρ
procedo: προσβαίνω, πρόειμι; -ens: ὁρμώμε-
νος
procul: πόρρω
proficio: συντελέω; proficiens: ὠφελοῦμενος
proficui habeo: ἐπωφελέομαι
profundus: βάθος, βαθύς
proicio: ρίπτω
prolixus: χρόνιος
prolongo: μηκώνω, χρονίζω
prompte sumo: προχειρίζομαι
pronosticatio: πρόγνωσις
propago: ἀπόφυσις
prope: ἔγγυς, πλησίον; propius: ἀνάλογον
propero: ἐπέιγω
proporo: προβάλλω, πρόκειμαι; -ens: προθέ-
μενος, προχειριζόμενος

proportionalis: *ἀνάλογος*; proportionaliter: *ἀνάλογον*
 proprius: *ἴδιος, οικεῖος*; -e: *ιδίως*
 propter: *διά, διὰ τούτου*; propter hoc: *διὰ ταῦτα*; propter quid: *διότι*
 propterea: *διὰ τοῦτο, ταῦτα, τοιγάρτοι*; propterea quia: *διὰ τό*
 prosum: *ὀνίημι*
 provenio: *ἐξορμάω*; proveniens: *προβαίνων*
 puer: *εἰσαγόμενος, παιδίον, παῖς*
 pugna: *διαμάχη*
 pulmo: *πνεύμων*
 pulso: *σφύζω*
 pulsualiter: *σφυγμοδῶς*
 pulsus: *σφυγμός*
 purus: *καθαρός*
 pus: *πύον*
 putrefactio: *σῆψις*
 putrefactus: *σηπόμενος*
 putreficiens: *διαπύισκων*

Q

qualecumque: *οἷον ἄν... καί*
 qualis: *οἴος, ὅποιος*; qualiter: *ὅπως, πως*
 qualiscumque: *οἷον ἄν... καί, τις δ' ἄν*
 qualitas: *ποιότης*
 qualiter: *πως, πῶς, ὡς**
 qualitercumque: *ὅπωςοῦν*
 quam: *ἦ, ὅτι*; quam multum: (*τὸ*) *ἐπίπαν, πάμπλου, πολὺ, ὡς ἐπίπαν, ὡς τὰ πολλὰ, ὡς τὸ πολὺ*; quam multa: *πάμπλου*
 quando: *ὅταν, ὅτε*
 quandoque: *ἐνίστε, (ἔσθ') ὅτε, ποτέ*
 quantitas: *πόσόν*
 quantus: *ὅσος*; in quantum: *καθόσον*; quantumcumque: *ὅσον ἄν, ὅσῳ περ ἄν, πόσον ἄν*
 quare: *ὥστε*
 quartus: *τέταρτος*
 quasi: *οἷον, ὥσπερ*
 quattuor: *τέτταρες*
 -que: *τε*
 quemadmodum: *καθάπερ, ὥσπερ, ὥσπερ οὖν*
 querens: *ζητῶν; ἀπορῶν*
 questio: *ζήτημα*
 qui: *ὅς, ὅσπερ, ὅσος, ὅστις, τις*; is qui: *ὅς*
 quia: *διὰ τό, διότι, ἐπεὶ, ἐπειδή, ὡς*
 quicumque: *ὅς, ὅσπερ, ὅσος, ὅστις, πᾶς*
 quidam: *τις*
 quidem: *μέν, μὲν γάρ*
 quies: *ἀνάπαυσις, διανάπαυσις, ἡρεμία, ἡσυχία*
 quiescere facio: *καταπαύω*
 quiescibiliter: *ἀτρέμα*

quiesco: *παύω*
 quippe: *γέ τοι*
 quis: *τις*
 quocirca: *ἀμέλει, ἀτὰρ οὖν, οὐκοῦν*
 quod: *ὅτι, ὡς*
 quodammodo: *πως*
 quoniam: *ὅτι*

R

raritas: *ἀραιότης*
 rarus: *ἀνόμαλος (pro ἀραιός), ἀραιός; -ο: σπανίως; -issime: σπανιώτατα*
 ratio: *λόγος*
 rationalis: *εὐλόγος*; rationaliter: *εὐλόγως*
 rationem interpretor: *ἐρμηνεύω*
 rebullio: *ἀναβράττω*
 recens: *ὑπόγυος*
 recte: *ὀρθῶς*
 reddo: *ἀποδίδωμι*
 redeo: *ἐπανέρχομαι*
 reduco: *ἀνάγω*
 refero: *ἀναφέρω*
 regio: *χώρα, χωρίον*
 relego: *ἀναλέγω*
 relictio: *διάλειμμα*
 relinquo: *καταλείπω*
 reliquus: *λοιπός, ὑπόλοιπος*
 rememoror: *ἀναμνησκω, μμνήσκω, μνημονεύω*
 reminiscor: *ἀναμνησκω, μμνήσκω, μνημονεύω*
 remitto: *ἀνίημι*
 renis: *νεφρός*
 repente: (*simul*) *ἀθρόως, ἐξαίφνης, ἐξαιφνίδιος*
 repentinus: *ἐξαιφνίδιος*
 repletus: *ἀναπληρούμενος*
 repugno: *ἀντιβαίνω, διαμάχομαι*
 res: *πρᾶγμα*
 respiratio: *ἀναπνοή*
 respiro: *ἀναπνέω*
 respondo: *ἀποκρίνω*
 reuma: *ῥεῦμα*
 revertor: *ἐπιστρέφω*; revertor: *ἐπανέρχομαι*
 revulsus: *ἀντισπώμενος*
 rigeo: *ῥιγέω*
 robo: *ῥόβονμι*
 robur: *εὐρωστία, ῥώμη, (id est robur, id est tenor) τόνος*
 robustus: *ἔρρωμένος, εὐρωστος; -ior: ῥωμαλεώτερος*
 rursus: *αἶ, αἶ πάλιν, αἶθις, πάλιν*
 rhythmus (*id est tenor*): *ῥυθμός*

S

- sagittatus: έκτοξευόμενος
 salita aqua: ἄλμη
 sanatio: ἴημα
 sanguineus: αἱματικός
 sanguis: αἷμα
 sanus: ὑγιεινός
 sapio: φρονέω; sapiens: συνετός
 satis: ἀξιολόγως
 scindens: *σπαραττόμενος*; scissus: *ράγεις*
 scio: εἶδον; sciens: εἰδώς; sciens... prudens:
 συνετός
 scilicet: δηλονότι, δήπουθεν
 scissio: ῥήξις
 scleritice (id est dure): σκιρρωδῶδες
 scribo: γράφω, παραγράφω
 scrutatio: σκέμμα
 scrutator: διασκέπτομαι, ἐξετάζω, σκέπτομαι
 se ipsum: αὐτός, ἑαυτοῦ
 secedo: ἀποχωρέω
 secessio: διαχώρησις
 secum: ἑαυτοῦ
 secundum: κατά, τά τε
 secundus: δευτέρος
 sed: ἀλλά, δέ
 semel: ἅπαξ
 semper: ἀεί, διὰ παντός
 senectus: γήρας
 senilis: πρεσβυτικός
 senis: γέρον
 sensibilior: αἰσθητικώτερος
 sensus: αἴσθησις
 sentio: αἰσθάνομαι
 serpius: ἐπίπαν
 septum (id est diafragma): φρήν
 sequor: ἀκολουθέω, ἔπομαι, ἔχομαι
 series: λέξις, ῥήσις
 sermo: λόγος
 serrans: ἐμπρίων
 serrativus: ἐμπρηστικός
 servo: φυλάττω
 si: εἴαν, εἰ, εἴπερ; si demum: εἴγε; si forte:
 εἴπερ; si igitur: ἂν τοίνυν
 siccitas: ξηρότης
 sicco: ξηραίνω
 siccus: ξηρός
 sicut: εἴπερ, καθάπερ, (ut) ὡς, ὥσπερ
 similis: ὅμοιος, παραπλήσιος; -iter: ὁμοίως,
 παραπλησίως, ὡσαύτως
 simpliciter: ἀπλῶς
 simul: ἅμα, (ut) ὡς; simul cum: ἅμα; +et: τε
 (...)
 simul dispono: σύνδιατίθημι
- simul iens: σύνειμι
 simul tendo: συντείνω
 sincopa: συγκοπή
 sincoro: συγκόπτω
 sine: ἄνευ, χωρίς
 sine superfluitatibus: ἀπέριττος
 sinecticus (id est contentivus): συνεκτικός
 singulto: λύζω, συγκόπτω
 singultus: λυγμός
 singularis: ἕκαστος; singulariter: ἐκάστοτε,
 ἰδίᾳ
 siqua: εἴ τις
 siquidem: εἰ μὲν, εἰ μήν
 sistoles (id est contractio) συστολή; sisto-
 lem facio: συστέλλω
 sitiens: διψῶν
 sive: εἴτε
 soboles: ἔγγονος
 solidus: στερεός
 solus: μόνος; solum: μόνον
 solvo: λύω
 somnium: ἐνόπνιον
 somnolentus: ὑπνώδης
 somnus: πόρος, ὕπνος
 sono: ψοφέω
 sonus: ψόφος
 spasmatice: σπασμοδῶδες
 spasmus: σπᾶω
 spatiositas: εὐρυχωρία
 spasmusus: σπασμώδης
 spasmus: σπασμός
 spatiositas: εὐρυχωρία
 spatium: διάστημα
 species: εἶδος, ἰδέα
 speculatio: θεωρία
 spiritualis: ψυχικός
 spiritus: πνεῦμα
 spissitudo: πυκνός, πυκνότης, σφοδρότης
 spisso: πυκνῶ
 spissus: πυκνός
 splen: σπλήν
 statim: εὐθύς
 statum adipiscens: ἀκμάζων, (qui) in statu
 est: ἀκμάζων
 sterto: ῥέγκω
 stimulus: κέντρον
 sto: ἵστημι
 stomachus: στόμαχος
 stomaticus: στομαχικός
 stringo: σφίγγω; strictus: στενός
 studium: ἐπιτήδευμα
 suadeo:
 subcingens: ὑπεζωκός

subdeficiens: ὑπεκλείπων, ὑποδιαλείπων
subdesiccō: ὑπόξηραίνω
subdurus: ὑπόσκληρος
subimpleo: ὑποπιμπλημι
submittens: καταβαλῶν
subnutrio: ὑποτρέφω
submemoratio: ὑπόμνησις
subscribo: ὑπογράφω
substantia: οὐσία
substineo: ἀνέχομαι
subtilis: λεπτός
subtraho: καθαιρέω
subtremo: ὑποτρέμω
subvidens: ὑποβλέπω
succedo: διαδέχομαι
sudor: ἰδρῶς
sufficiens: αὐτάρκτης, ἱκανός; sufficienter: αὐτάρκως, ἱκανόν, ἱκανῶς; sufficientior: διαρκέστερος
sufficio: ἀρκέω, ἀπόχη
suffocatio: πνίξις
suffoco: καταπνίγω, πνίγω
suffugio: ὑποφεύγω
sum: γίγνομαι, εἰμί
summus: ἄκρος
sumo: λαμβάνω*
super: ὑπέρ
superacquisitus: ἐπίκτητος
superdetermino: ἐπιδιορίζω
supereminentia: ὑπεροχή
superficies: ἐπιφανεία
superfluitas: περίττωμα
superfluus: ἀργός, περιττός
supergridior: ὑπερβαίνω
superhabundantia: πλεονεξία, ὑπερβολή
superhabundo: πλεονάζω, πλεονεκτέω; -ans: ὑπερβάλλων; superhabundanter: ὑπερβαλόντως
superiacens: ἐπικείμενος
superintendo: ἐπιτείνω
superior: ἔμπροσθεν
supermisco: ἐπιγίγνομαι
superproperans: ἐπιταχύνων
super tardans: ἐπι βραδύνων
superueniens: ἐπελθών, ἐπινευεukῶς
supra: ὑπέρ
sursum: ἄνω
sursum fero: ἀναφέρω
suscipio: καταλαμβάνω, λαμβάνω; suscipiens: ἐκδεχόμενος
suspirio: ὑπόνοια
suus: ἑαυτοῦ
syniptoma: σύμπτωμα

synancha: συνάγχη
synanchicus: συναγχικός
systematicus (id est coacervativus): συστηματικός

T

tabeo: μαραίνομαι
tabes: μαρασμός
tactus: ἀφή
talis: τηλικούτος, τοιοῦτος
tam magnus: τηλικούτος
tamen: ὁμως, μὴν
tango: ἅπτω
tantus: τοσοῦτος; tantum: τοι
tarditas: βραδυτής
tardus: βραδύς; -e: βραδέως, χρονίως
te: σύ
tempto: ἐγχειρέω, πειράω
tempus: καιρός, χρόνος
tendo: τείνω
tensio: τάσις
tenuis: ἰσχνός
tenuitas: ἰσχνότης
terminus: ὄρος
tero: θλίβω
terremotus: σεισμός
tertius: τρίτος
testor: μαρτυρέω
textus: λέξις
thorax: θώραξ
timor: φόβος
tonus (id est robur, id est tenor): τόνος
torporem infero: νάρκωσις
tot: τοσοῦτος
totus: ὅλος, πᾶς
tracto: διέρχομαι
trado: διαδίδωμι, μεταδίδωμι
traho: ἔλκω
transcido: μεταπίπτω
transcindo: μεταπίπτω
transeo: μεταβαίνω, ὑπερβαίνω; transiens: μειοστάμενος*
transfluens: μεταρρέων
transibilis: πόριμος
transitio: μετάπτωσης
translo: μεθίσταμαι
transmutatio: μεταβολή
transmuto: μεταβάλλω
transversio: μετάπτωσις*
tres: τρεῖς
tribuo: παρέχω
tristitia: λύπη
tristo: λυπέω

tumor: ὄγκος
 tunc: τηνικαῦτα, τότε
 tunica: χιτῶν
 turbatio: ταραχή
 turbativus: ταραχώδης
 turbidus: θολερός
 tympanias: τυμπανία
 tympanitis: τυμπανία

U

ubi: ἐνθα, ὅπη, ὅπου
 ultimus: ἔσχατος, ὕστατος; ad ultimum:
 (τοῦ)σχατόν; ultime:
 umbra... nutrio: σκιατροφέω
 umquam: ποτέ
 unde: ὅθεν; unde demum: ὅθενπερ
 undique: πανταχόθεν, πάντη, πάντοθεν
 universalis: καθόλου; universaliter: καθόλου,
 ὅλως
 universus: ἅπας, σύμπας
 unus: εἷς
 unusquisque: ἕκαστος
 urina: οὖρον
 usque: μέχρι
 ut: ἵνα, ὡς, ὥστε
 uter: ὀπότερος, πότερος
 uterque: ἀμφοτέρος, ἄμφω
 utilis: χρήσιμος
 utilitas: δύναμις, χρεία, ὠφέλεια
 utique: ἄν, δὴ; utique alicubi: δῆπου; utique
 scilicet: ἄν δῆπουθεν; utique umquam:
 δῆποτε
 utor: χράομαι; utens: χρώμενος
 utrumlibet: ὁπότερον ἄν

V

vacatio: σχολή
 vacuus: κενός
 valde: ἄγαν, λίαν, πάνυ
 valens: δύναμαι
 validus: εὐρρωστος
 valitudo: τόνος
 vaporosus: ἀτμώδης
 vasus: ἀγγεῖον
 vehemens: σφοδρός; vehementer: σφόδρα,
 σφοδρῶς; vehementius: σφοδρότερον
 vehementia: σφοδρότης
 vel: ἢ, ἤτοι; vel... vel: ἢ... ἢ, ἤτοι... ἢ
 velocitas: τάχος
 velox: ταχύς, ὠκύς; velociter: ταχέως, ὠκέως;
 velocissime: ὠκύτερα
 velut: καθάπερ, οἶον, ὡς; veluti: ὡσανεὶ,
 ὡσπερ, ὡσπερεὶ

vena: φλέψ
 venio: ἐρχομαι, ἦκο
 venosus: φλεβώδης
 venter: γαστήρ, κοιλία
 ventilo: ῥπίζω
 ver: ἔαρ
 veritas: (τὸ) ἀληθές, ἀλήθεια
 vermiculans: σκωληκίζω
 vero: γάρ, δέ
 versio: τροπή
 versuties: δεινόν
 verto: τρέπω
 verum: πλὴν
 verus: ἀληθής; vere: ὄντως; verum dico:
 ἀληθεύω
 vesica: κύστις
 vetus: παλαιός, πρεσβύτης
 via: ὁδός
 vicinitas: γεινιασίας
 victor: ἐγκρατής
 victus: ἠττηθείς, νικώμενος
 video: βλέπω, εἶδον, ὄραω, φαίνο; videor:
 δοκέω
 vigilans: ἐγρήγορος
 vigilatio: ἐγρήγορος
 vigilia: ἀγρυπνία
 vigilo: ἐγείρω
 vinco: νικάω
 vinum: οἶνος
 violentia: (τὸ) βίαος
 violentus: βίαος
 vir: ἀνήρ
 virtus: δύναμις
 viscus: σπλάγγχων
 vivens: ζῶν
 vix: μόλις, μόγις
 voco: καλέω, φωνέω
 volo: βούλομαι, ἐθέλω
 volupto: διαθρύπτω
 vomens: ἐμῶν
 vomitativus: ἐμετικός
 vomitus: ἔμετος

X

xanthus: ξανθός

Y

ydropicus: ὑδερὸς
 ydrops: ὑδερὸς

Z

zoticus (id est animalis): ζωτικός

Finito di stampare nel mese di novembre 2025
dalla S.T.I. (Stampa Tipolitografica Italiana)
Viale Charles Lenormant 112/114 - 00119 Roma

EDIZIONE NAZIONALE «LA SCUOLA MEDICA SALERNITANA»

NICOLETTA PALMIERI

La scienza del polso nel XII secolo Lecture inedite del *De pulsibus Philareti*

A partire dall'antichità tarda la scienza del polso si lega a quella delle urine e forma con questa il binomio diagnostico per eccellenza. Nel XII secolo i manuali di iniziazione per tali insegnamenti erano il *De pulsibus Philareti* e il *Liber urinarum Theophili*, brevi trattatelli inseriti nel programma dell'*Ars medicine* e pertanto oggetto di ripetute letture esegetiche da parte dei maestri. Se in generale il *corpus* dei commenti all'*Ars medicine* è ancora in buona parte inedito, questo vale anche e soprattutto per le *glosule* relative all'opuscolo di Filareto che riassumeva concisamente dottrine galeniche di grande complessità. Il presente volume propone l'edizione critica di tre commenti di tipo salernitano, tutti tramandati anonimi. Primo in ordine cronologico, il cosiddetto Anonimo Digby dà avvio alla serie e, all'inizio del XII secolo, propone l'interpretazione più semplice. Il secondo commento, trasmesso da un solo manoscritto senza indicazione dell'autore, è in realtà opera di Bartolomeo da Salerno, trattandosi della versione 'parallela' della sua lettura 'principale', già nota agli studiosi ancorché inedita. Ultimo in ordine di tempo, l'Anonimo di Monaco, con le sue *glosule* più ampie e più elaborate, segna la tappa finale e, rappresentato anche da una redazione variante trasmessa da un manoscritto di Praga, apre nuovi spazi di ricerca nella storia dei commentatori dell'*Ars medicine*. I tre testi, qui editi con traduzione italiana e note esplicative, attestano una trasmissione di contenuti e di fonti filologicamente verificabile e permettono di seguire lo sviluppo dottrinale della scienza del polso nel corso del XII secolo.

The volume contains the first critical edition of three anonymous medieval commentaries on Philaretus' short treatise on pulse-lore, forming part of the early-12th century Ars medicine. One of them can safely be attributed to Bartholomew of Salerno. They provide a Salernitan perspective and allow us to follow the development of the theoretical views on this topic within medical education.

pp. VI-532 · Bros. · 75,00

SISMEL · EDIZIONI DEL GALLUZZO

orders: order@sismel.it

online catalogue: www.sismel.it

online repertories journals and miscellanea: www.mirabileweb.it

EDIZIONE NAZIONALE
«LA SCUOLA MEDICA SALERNITANA»

1. **La Scuola Medica Salernitana. Gli autori e i testi.** Atti a cura di D. JACQUART e A. PARAVICINI BAGLIANI

pp. XIV-592 · Bros. · € 75,00

2. **Alphita.** Edición crítica y comentario de A. GARCÍA GONZÁLEZ

pp. XII-604 · Bros. · € 75,00

3. **La Collectio Salernitana di Salvatore De Renzi.** Atti a cura di D. JACQUART e A. PARAVICINI BAGLIANI

pp. XVIII-262 · Bros. · € 50,00

4. **Trotula. Un compendio medievale di medicina delle donne.** A cura di M. H. GREEN

pp. VI-423 · Bros. · € 57,00

5. **Ps. BARTHOLOMAEUS MINI DE SENIS, Tractatus de Herbis (Ms London, British Library, Egerton 747).** A cura di I. VENTURA

pp. VIII-914 · Bros. · € 101,00

6. **Terapie e guarigioni.** Atti a cura di A. PARAVICINI BAGLIANI

pp. XIV-418 · Bros. · € 68,00

7. **La Practica de Plateario.** Edición crítica, traducción y estudio de V. RECIO MUÑOZ

pp. XII-878 · Bros. · € 98,00

8. **Liber de uirtutibus et laudibus compositorum medicaminum.** Édition et commentaire de M. AUSÉCACHE

pp. VI-528 · Bros. · € 68,00

9. **BARTHOLOMEUS, Glose super Isagogen Iohannitii.** Edited by FAITH WALLIS

pp. XIII-917 · Bros. · € 102,00

10. **NICOLETTA PALMIERI, La scienza del polso nel XII secolo. Letture inedite del De pulsibus Philareti**

pp. VI-532 · Bros. · € 75,00

SISMEL · EDIZIONI DEL GALLUZZO

orders: order@sismel.it

online catalogue: www.sismel.it

online repertories journals and miscellanea: www.mirabileweb.it

M E D I C I N E

from the Series «MICROLOGUS LIBRARY»

Francesco Roberg, *Antidotarium Nicolai. Studien zu Textgestalt, Werkbildung und Überlieferung. Mit synoptischer Arbeitsedition* · € 82,00

Galeotto Marzio, *De doctrina promiscua. Critical Edition with Introduction and Notes by Eniko Békés* · € 56,00

Michele Savonarola, *De balneis et terminis Ytalie. Edición crítica, traducción y estudio de S. Pasalodos Requejo* · € 94,00

Poison. Knowledge, Uses, Practices. Edited by C. Mordeglia and A. Paravicini Bagliani · € 62,00

L'éloquence du visage entre Orient et Occident. Textes réunis par O. Voskoboynikov · € 82,00

Teoria e pratica medica nel basso Medioevo. Teodorico Borgognoni vescovo, chirurgo, ippiatra. A cura di F. Roversi Monaco · € 40,00

Michel Scot, *Liber particularis. Liber physionomie.* Édition critique par O. Voskoboynikov · € 70,00

«*Summa doctrina et certa experientia*». *Studi su medicina e filosofia per Chiara Crisciani.* A cura di G. Zuccolin · € 68,00

Danielle Jacquart, *Recherches médiévales sur la nature humaine. Essais sur la réflexion médicale (XIIe-XVe s.)* · € 91,00

Être médecin à la cour (Italie, France, Espagne, XIIIe -XVIIIe siècle). Textes réunis par E. Andretta et M. Nicoud · € 53,00

Alessandra Foscati, *Ignis sacra. Una storia culturale del 'fuoco sacro' dall'antichità al Settecento* · € 50,00

Médecine, astrologie et magie entre Moyen Âge et Renaissance: autour de Pietro d'Abano. Textes réunis par J.-P. Boudet, F. Collard et N. Weill-Parot · € 59,00

Ritual Healing. Magic, Ritual and Medical Therapy from Antiquity until the Early Modern Period. Edited by I. Csepregi and C. Burnett · € 50,00

Rosa Piro, *L'Almansore. Volgarizzamento fiorentino del XIV secolo.* Edizione critica · € 132,00

Between Text and Patient. The Medical Enterprise in Medieval & Early Modern Europe. Edited by F. E. Glaze and B. K. Nance · € 79,00

Savonarola. *Medicina e cultura di*

corde. A cura di C. Crisciani e G. Zuccolin · € 53,00

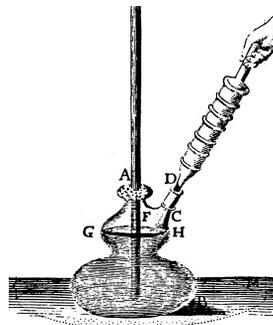
Le monde végétal. Médecine, botanique, symbolique. Textes réunis par A. Paravicini Bagliani · € 85,00

Exempla medicorum. Die Ärzte und ihre Beispiele (14.-18. Jahrhundert). Herausgegeben von M. Gadebush Bondio und T. Ricklin · € 51,00

Astro-Medicine. Astrology and Medicine, East and West. Edited by A. Akasoy, Ch. Burnett and R. Yoeli-Tlalim · € 51,00

Isabelle Draelants, *Le Liber de virtutibus herbarum lapidum et animalium. Un texte à succès attribué à Albert le Grand (Première partie du Liber aggregationis)* · € 70,00

Michael McVaugh, *The Rational Surgery of the Middle Ages* · € 51,00

SISMEL · EDIZIONI DEL GALLUZZO

www.sismel.it · www.mirabileweb.it